

прибира повече или по-малко топлинѣ и влагѣ и пр. Тѣя вѣнкашны свойства ся наричатъ *физическы* и за единъ добъръ земеделѣецъ не сѣ по-малко потрѣбны да ты знае. Нѣ на-кѣсо щемъ прикажемъ и за тѣхъ.

а) По колко водѣ може да попива всяка земя.

Горѣ, кога приказвахмы за различны-ты строеве прѣстъ, нѣ казахмы, че земя-та толкова повече водѣ попива и толкова повече врѣмя дръжи влагѣ, колко-то повече глинѣ и чернѣ прѣстъ има у неѣ, и наопаки толкова по-малко ще попива и дръжи влагѣ, колко-то по-малко има у неѣ отъ тѣя два строя прѣстъ, и колко-то повече пѣськъ има. Попиваніе-то и дръжаніе-то влагѣ сѣ *физическы* свойства. Сега ся пыта до колко вода-та трѣбува на растеніе-то?

Всякой знае, че на растенія-та трѣбува много вода, нѣ защо имъ трѣбува това малцина знаѣтъ. Растеніе-то сѣ смучи хранѣ изъ въздуха и изъ земѣ-тѣ; нѣ храна-та, що смучи изъ въздуха, е тврѣдѣ малка наспротивъ хранѣ-тѣ, що тегли изъ земѣ-тѣ. Крѣмло-то, що го има у земѣ-тѣ за хранѣ на растенія-та, е повече-то цврѣсто, тврѣдо, или както го казвать *сухо*, защо-то трѣбува да помнимъ, че растенія-та ся хранѣтъ съ варѣ, кремыкъ, горчивѣ соль и съ другы соли, а всячкы тѣя нѣща сѣ тврѣды, сухи. Растенія-та не можѣтъ да поглѣжѣтъ такыва тѣя нѣща; за това трѣбува да ся растопѣтъ тѣи въ водѣ, както напр. ся топи проста-та соль, и тогава растенія-та като смучѣтъ съ кореніе-ты и съ жилкы-ты сѣ водѣ да поглѣжѣтъ и прибирѣтъ у себе хранѣ. За това на земѣ-тѣ трѣбува много вода, защо-то и на растенія-та трѣбува много храна. Оттука излиза, че коѣ-то земя попива у себе много водѣ, тѣ бы была и най-харна-та; нѣ тука има другъ негодѣ.

Вода-та нидѣ не остая за много врѣмя като вода, и излиза на парѣ, сир. вѣтрѣе; а кога-то вѣтрѣе вода, пары-ты ѣ отнимѣтъ отъ околны-ты нѣща топлинѣ, та ѣ попивѣтъ у себе. Оттука излиза, че дѣ-то има много водѣ, тамъ ще ся двига и много пара, а тѣя пара ще отнима и подвига съ себе и много топлинѣ, та така ще става по-студено отъ колко-то на друго мѣсто, дѣ-то има по-малко